

Partiet tog sit ideologiske udgangspunkt i fiskernes og arbejdernes vilkår. Således kan man sige, at partiet traditionelt er et venstreorienteret løsrivelsesparti.

Derfor er det et paradoks, at vi i det hele taget opstiller til de to mandater i danskernes parlament, men man har ment, at repræsentationen kunne gøre nytte som en røst, der talte for færøsk selvstændighed. Og det skal ingen hemmelighed være, at jo før de her to færøske folketingsmandater bliver hensat til historiens annaler, des bedre.

Det todimensionelle politiske landskab, både højre kontra venstre og selvstændighed kontra kolonistatus, der har udviklet sig på Færøerne på grund af det uafklarede statsretlige spørgsmål, har været med til at give digtere og kunstnere stof og energi, således om vi kender det fra andre af klodens politiske spændings- og magnetfelter.

En færøsk digter, en af frontfigurerne på den yderste venstrefløj, skriver i en passage af et digt:

Jeg er en færøsk nationalist;
jeg forsøger at drive dette bilandstvesind ud af
min sjæl,
denne sot, som i gode tider kan gøre et helt folk
politisk ansvarsløst.
Og i dårlige tider til jamrende stakler.

Danmarks finanslov for indeværende år, år 2002, er til første behandling i dag. Pr. princip vil en folketingsmand fra Tjøðveldisflokkurin ikke blande sig i danske indenrigsanliggender, men så længe Færøerne figurerer i finansloven som en udgift, som en pestilens, som en sygdomsplanet økonomisk cyklus, der ikke er i stand til at opretholde sig selv ved egen opdrift hverken politisk eller økonomisk, er det vel nok på sin plads, at den politiske lyskaster tager de vedkommende konteringer til behandling.

Den siddende regering, der så sandelig ikke har ligget på den lade side her i hvedebrødsdagene efter det borgerlige bryllup i efteråret, har i næsten 2 måneder barslet med stramninger, justeringer, rationaliseringer og kontroversielle prioriteringer.

Kl. 19.05

Dette har naturligvis skabt utilfredshed og frustration i oppositionen og ude i diverse samfundssystemer. Men der findes som bekendt ingen regel uden undtagelse, og i dette tilfælde er undtagelsen Færøerne.

Det danske bloktilskud til øernes hjemmestyrøkonomi er i forhold til sidste års finanslov reduceret med godt og vel en tredjedel. Herfra skal der hverken lyde jammer eller beklagelser. Dette er nemlig et krav fra selvstyrekoalitionen, der har administreret landets politiske liv i hen imod 4 år. Den præcise reduktion er 366,4 mio. danske kroner. Den politiske dækning skal findes i overtagelsen af skolevæsenet samt almen forsorg. Tilbage står der så 615,5 mio. kr.

En reduktion på 366,4 mio. kr. lyder måske ikke af så meget i danske øren. Den politiske hjertepuls her i landet lader sig næppe forstyrre af sådanne petitesser, men overfører vi denne reduktion i den kollektive færøske samfundshusholdning til danske forhold, ville det betyde, at den danske stat sagde nej tak til en fremmed pengeoverførsel på ca. 40 mia. kr.

Jeg er glad for og ikke så lidt stolt af at have været med i den selvstyrekoalition, der har gjort dette muligt. Det er beviset på, at Færøerne er på vej ud af en ond politisk og økonomisk spiral, er på vej ud i friheden, er ved at etablere sig som en selvstændig nation, som en mindre republik i det globale samfund. Lagtingsvalget i 1998, et jordskredsvalg for selvstyre og ærlig vilje til selvfinansiering, blev en milepæl i Færøernes politiske historie.

Men hvorfor startede den onde spiral? Hvordan kom det dertil, at det færøske folk blev så afhængigt af almisser fra fremmede? Min påstand er, at det er den politiske ufrihed – den ydmygende kolonistatus – der har skabt den økonomiske afhængighed.

Dokumenter fra nyligt åbnede danske arkiver synes også at bevise, at det efter turbulensen omkring folkeafstemningen i 1946 var et bevidst valg fra dansk side, at Færøerne skulle vikles ind i en ond økonomisk afhængighedsspiral, der således skulle sikre Danmark dominansen over et af de tilbageværende territorier i det danske imperium.

Et af dokumenterne, man har fundet, er af særlig interesse for det senere forløb i landets historie. Statsministerens sekretær og rådgiver fra denne tid er underskriver og øjensynligt hovedarkitekten. Dokumentet er dateret den 13. november 1946 i København, og de opridsede planer skulle for en stor dels vedkommende vise sig at gå i opfyldelse. Færøske historikere har kaldt dokumentet for Hjemmestyrereordningens Masterplan.

Under overskriften »Motivering« gav topembedsmanden regeringens medlemmer en detal-